

ABONAMENTUL:
Pe un an . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . 40.— franci.
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
și ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi Nr.1/a

—
INSERTIUNILE
se primesc la admini-
strație.

Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrisurile nu se in-
napoiază.

Două politici.

Arad, 10 August.

E o chestiune vie, interesantă, meritată să fie ținută la suprafață, aceasta: să se știe care formă politică inițiată de capetele încoronate a convenit mai mult elementului românesc al Austro-Ungariei. Monarhia noastră s'a învrednicit uneori de capete încoronate cu totul desinteresate de soarta popoarelor ei și cărora se datoresc o seamă respectabilă de inițiative *personale* în reforme și îmbunătățiri.

Inițiativele domnitorilor cari au influențat în senzul binelui și al progresului viața poporului românesc din monarhie, se pot clasa în două categorii. Au fost domnitori cari stimulați de dorința unei cât mai avansate civilizații voiau să uniformizeze viața sufletească a popoarelor din monarhie, să-i imprime un anume spirit unitar; printr'o centralizare isteată voiau să niveleze cât se poate, dacă nu cu desăvârșire, *caracterele individuale* ale popoarelor socotindu-le pe acestea ca adevărate obstacole în calea progresului.

Un domnitor tip al acestei direcții a fost împăratul *Iosif al II-lea*. Cât a lucrat acest împărat pentru constituirea unei monarhii puternice în care fiecare suflet să se îmbibeze de cultură nemțească și numai prin limbă nemțească ne-o dovedește toată istoria sbuciumată a celor zece ani ai săi de domnie. Că e o imposibilitate înlăturarea fizionomiilor sufletești particulare ale popoarelor sale s'a convins abia pe patul morții când cu o aspră dungă de condeiu a invalidat întreg mormanul uriaș de vrafuri cari închideau mărețele

sale planuri. Și ce n'a vrut împăratul? A vrut administrație cinstită — a pus s'o conducă oameni pricepuți; a vrut bunăstare economică — a pornit reforme în acest sens; a vrut să înflorească educația publică prin școli — a înmulțit numărul școalelor populare, medii și al facultăților. Atâtea năzuinți mari, generoase! Grandioasa edificare a împăratului avea o singură meteahnă — care era tocmai la bază, însă: totul să se facă în spirit nemțesc.

Monarhia lui Iosif al II-lea n'avea popoare, avea numai cetățeni cu cari statul tratează deopotrivă. Iată o idee de egalitate și libertate cetățenească de acum 130 de ani!

În contrast cu această direcție este a doua categorie de inițiative ale tronului. Principiul inițial al acestei categorii nu consideră cetățeanul, ci societățile cu caractere sufletești identice. Domnitorul-tip? Este însuș Majestatea Sa monarhul *Francisc Iosif I*. Era anilor 48—78 este atât de grăitoare și caracterizează atât de luminos înalta personalitate. Toate începuturile noastre de cultură datează aproape numai din acești ani. Ele se fac prin organizații autonome pe toate domeniile vieții noastre publice. Biserica, școala, asociațiile culturale și viața politică românească încep a-și forma un anume organism cu viață independentă, căile de progres ale poporului românesc încep să se desfacă în atâtea părți și să se lărgească.

E clar de ce încercările de uniformizare sufletească și centralizare ale împăratului Iosif al II-lea au stârnit resenz și de ce inițiativele monarhului actual austro-ungar între 48—78 au întrunit asentimentul public românesc și al celorlalte *popoare* ale monarhiei. De

aceea înveselește sufletul românesc orice manifest al Majestății Sale adresat „națiunilor”, „popoarele mele”. Se recunoaște dreptul autonom de existență al Românilor din Ungaria.

E o dorință unanimă românească de a se continua firul politicii Majestății Sale de până la 78... Pentru jertfele de peste 600.000 Români câți sunt angajați în campania germano-austro-ungară va fi singura recompensă ce ne va reabilita.

In lupta după adevăr.

IV.

Ce am putea întreprinde însă, ce n'ar fi lipsit de mai înainte de orice speranță de reușită? „Să predice pacea fiecare în țara sa!” Strigătul acesta îl auzim, fiecare, de multă vreme. *Pacea o doresc, atât în țara d-tale cât și în țara noastră, milioane*, cu ardoare religioasă, îndată ce am căuta însă să vorbim de *prețul* păcii acesteia, pășeste înaintea ochilor sufletești ai fiecăruia concepția *sa* și pretinde: „hotărăște după mine!”

„Poporul tău este cel atăcat!”, aceasta îți arată încă și astăzi concepția *d-tale*, dar și mie îmi dictează ceva: „Poporul tău este cel atăcat!”

Atât concepția *d-tale*, cât și a mea, ne spune fiecăruia, în parte: „Poporul tău are dreptatea pe partea sa” și — ori cât de greu ne vine nouă să o pricepem — atât *d-tale*, cât și mie ne spune concepția fiecăruia: „Poporul tău *a invins* până acum!” Glasului acestuia lăuntric îi răspunde fiecare, fie el francez sau german: „Fiindcă neamul *meu* a fost cel atăcat, fiindcă neamul *meu* este în drept, fiindcă victoria este asigurată de partea *mea* — cum aș putea să mă învoiesc la altă pace, decât la una care desdău-

Triluri.

I.

E de mult pustiu văzduhul
De dulci triluri, sboruri line
Cîrpiri de rîndunică.

Noapți de toamnă lungi senine
Cu miros de crizanteme,
Ce mă fac eu singurică?

Lună dragă tu ce-mi ști
Clipele-mi de bucurii
Tu și-o floriceică.

Ce să fac frumoasă lună
Fără glas de rîndunică
Tristă, pururi singurică!

II.

Mă vei uita și tu ca alții,
Sau poate chiar m'ai și uitat,
De-o fi să ne întâlnim vre-odat
Să faci și tu, și tu ca alții
Că nu m'ai observat.

Să nu-mi mai răscolești în suflet
Acele vremi, cari au trecut

Căci știu, vai, știu că te-am pierdut
....Să treci pe-lângă-o ființă
Pe care nu o ai cunoscut!

„Steluța”.

Copacul.

Un copac, ca oricare altul, cu rădăcinile bine infipte în pământ, cu coroana ramurilor frumos rotunzită, stăpâna singuratec câmpia întinsă, deasupra căreia se jucau undele luminei de vară. Părea învăluit de liniștea cernută din țaria albastră și nemișcată. Dormita poate visând la timpul îndepărtat al celei dintâi înmuguriri; sau poate la spuma îndantelată a celei dintâi înfloriri. Apropiindu-te, însă, vedeai, că nu era singur, după cum se părea din depărtare, ci în jurul lui și pe dânsul fosnea viața.

La tulpina lui un mușuroiu de furnici se încresta printr'o ridicătură din care roia un popor întreg de ființe mărunte, grăbite și harnice. Ele se îndreptau către copac, pășind pe piciorușele lor mărunte, în căutarea unei fărâme de hrană și se ridicau până în vârful ramurilor frământând scoarta cu înversunare.

— Ce nesimțitor și acest copac, — își ziceau ele zorind, și treceau mai departe, ca un dușman ce călca o țară fără apărare...

Pe trunchiul lui stăpâna slobod neamul

gâzelor, gânganii mici cu ochii bulbucăți, vermulețe târându-și inelele colorate de pe trupul lor, paianjeni ce își întindeau stavilele de pânză netulburată între ramuri, așteptând cu lăcomie musculitele, neprevăzătoare insecte cu aripioare lucii, un norod cuceritor și hrăpăret de vietăți ce năvăleau cu sgomotul unor biruitori.

„Veniți aici”, păreau a zice; „veniți aici pe stârvul dușmanului invins; veniți să încingem hora învingătorilor, bătând din piciorușele și elitrele noastre sonore. Cu noi e viața, cu noi e nemurirea! Loviți puternic și fără cruțare. Mușcați din trupul însângerat al acestui răpus. Geerii ne cântă imnul războinic, potriviți-vă pasul după glasul lor!”

Și hora începu; o horă neună cu scânteceri de scuturi multicolore, cu ciorniri, cu sărituri, iar copacul tăcea, tăcea părând adormit...

Pe ramurile lui se prelungeau omide greoaie. Dintr'o frunză își făceau o împărăție, se așezau pe dânsa și o sărutau sugându-i seva hrănitoare. Stăteau astfel lungi clipe de înviore și când plecau sătule, rămânea în urmă pustiul. Frunza istovită se rostogolea în praful drumului, iar omida privea biruitoare de pe ramură.

„Eu sunt viața”, își zicea ea. „Eu sunt viața ce sfarmă totul ce îi vine în cale, pentru a se îndestula pe sine. Eu sunt victoria ce nu cunoaște mila pentru cei învinși. Trec înainte peste cadavre spre țelul nizuinței mele....”

nează neamul meu și care asigură pe viitor neamul acesta față de aceia cari vor vrea să-i neliniștească pacea, moșia și sângele propriu?”

Câtă vreme concepțiile, de o parte și de alta, sunt atât de diametral opuse, ca între alb și negru, ar fi sfatul de a încheia pace cu orice preț un sfat dat neamului propriu: „Lucra împotriva iubirii tale de patrie!” Un astfel de sfat n'ai putea să-l dai nici d-ta, dar nici eu.

Nu aceea că sunt deosebite *popoarele* noastre stă în calea păcii, oprindu-i orice pas spre înfăptuire, Rolland — *popoarele* au trăit doară și înainte de război în pace — ci faptul că concepțiile de cari ne lăsăm conduși, fiecare, ca neam, sunt incompatibile întreolaltă. De aceea nu stau nici o clipă la îndoială, că și d-ta, ca și mine, recunoști ca lucrare pregătitoare în favorul păcii — în favorul unei păci care trece și peste pacea *politică!* — *apropierea* concepțiilor acestora deosebite, dela noi, cât și de dincolo.

Evenimentele au numai o *singură* realitate, fie această realitate crudă sau favorabilă dorințelor noastre. Numai din cunoașterea acestei realități vor putea să emaneze *hotărârile* adevărate. Dar intră în joc politica, care te duce pe cărări greșite, vine iubirea de patrie, care — și ea — greșește, se mai adaugă *dorințele* — și falsifică situația.

Când au adus folease vreodată hotărâri, dacă au purces, în loc de a veni din limpezimea zilei lămurite, din țara visurilor și a dorințelor nelămurite?

Trebuie să ajutăm, fiecare în sânul poporului său, ca poporul să cunoască mai bine realitatea faptelor. Asta încă n'ar fi de ajuns. Chiar și *interpretarea* faptelor concrete, aici, și la d-voastră, s'ar putea schimba, fără ca din cauza aceasta să simtească mai puțin patriotic, fiecare din noi. Cât de puțin își dau silința să priceapă pe dușman, așa cum este el, dintr'însul! Nu însemnează constatarea aceasta atâta: că foarte puțini își iau osteneala să înțeleagă ceea ce se *petrece în lumea spiritului omenesc?* Probleme peste probleme — pentru acei cari vreau să disece lucrurile, ca noi!

Îngrijiiți-vă, ne strigă problemele acestea, îngrijiiți-vă, fiecare în cercul său de activitate, fiecare în mijlocul poporului său, îngrijiiți-vă, după putință, ca să fie aerul curat! Apărați-vă față de amăgire, acolo unde ea falsifică faptele concrete, purcedă această amăgire din motive oricât de prietenești și dați cinstă cuvenită *îndoielii sfinte*, de câte ori sunt arătați oamenii drept îngeri sau draci! Să vă țineți mult mai buni, decât să concedeti să se lătească ca adevăr probat, care nu se mai poate răsturna, un adevăr, la care a ajuns numai un partid, fie acest partid numai al vostru! Să nu aibă valoare lozincă: un neam este altfel în decursul războiului, decât a fost în decursul păcii! Nu

Copacul însă tăcea părând încontinuu adormit. Paserile se frământau pe ramuri ciripind; ciocănitorele loveau în trunchiu brăzdând răni adânci în scoarța strivită; vrăbiile ciuguleau din roade, ciripind voioase de prada lor ușoară.

Și în mijlocul acestei năvale de vietăți, în mijlocul șgomotelor de biruintă ce se ridicau din toate părțile, de pe fiecare ramură, de pe fiecare frunză, copacul stăruia a tăcea părând mereu adormit.

Îngerii înserării se lasă acum din înălțime aruncându-și vâlurile peste lumea ațipită. Pacea și liniștea stăpâna peste toate, somnul își trecea degetele subțiri pe la ochii găngăniilor... Încetul cu încetul adormiră și furnicile și omizile și paianjenii și pasările...

O adiere se încreți din miazănoapte aducând un fior în frunzele copacului. Ramurile începură a se clătina șoptind. Și cum copacul părușe înțepenit se deșteptă deodată, ca dintr'un somn adânc. O muzică adâncă părea, că se desprinde din toată ființa lui:

„Dormiți în pace, dormiți numai, le grăi el norod de vietăți”. „Dormiți, voi harnice furnici, ce-mi petreceți pe trup o undă de plăcere cu

măsurați unul și acelaș lucru cu două măsuri, odată la dușmanii și odată la aliații voștri! *Împotriviți-vă generalizării, care face răspunzători pentru vorbe și fapte de ale singuraticilor, popoare întregi!* Contribuiți ca să se desmetecască opinia publică din beția, pe care o țin nebunii drept entuziasm și întăriți cu *adevăratul* entuziasm pe sora cea pătimasă a adevărului! recunoașteți în *ura între popoare* pe cel mai grozav dușman al întregului neam omenesc, în ura aceasta între neamuri, care suge puterile omenesti cu atacurile-i de furie, bolnave, care nimicește ceea ce s'a ridicat cu puteri unite, și care strică, poate, și dușmanului, dar desigur și trupului național propriu.

Avem, nu-i vorbă, un aliat pe partea noastră: e vremea, dar vremea este un aliat, care pretinde zi de zi sacrificii, ca un moloh. Câte odată nu-ți poate ajuta nici vremea. Vremea contribuie ca să se apropie concepțiile noastre, fiindcă umbra evenimentelor mari, totuș, se răspândește și se vede tot mai mult. Dar umbrele înseală cu forma lor adeseori, astfel, încât multă vreme poți să tragi concluzii deosebite referitoare la forma lucrurilor. Și pretutindeni *îndepărtează* vremea concepțiile deolaltă, tot mai mult și mai mult, acolo, unde lipsește replica, răspunsul la greșeli sau la minciuni, lăsându-le să se înrădăcineze și să dea roadă. *Aici* zace, după părerea mea, primejdia principală, dacă se prelungeste ruperea legăturilor în relațiile între neamuri. *Neadevăratele nu numai că inveniează nutremântul intelectual al zilei de astăzi, nutremântul care crește dincolo de granița țărilor, nu, ele aruncă sămânța buruienilor nefolositoare, stricăcioase, în mijlocul sămănăturilor patriei proprii, ba ce e mai mult, strică sămânătura viitoare chiar.*

Noi, Germanii, nu mai *milităm* după simpatiile nimănui, Rolland, Noi, Germanii, am ajuns să fim mai mândri în vremurile acestea. Credem că nu vom pieri de foame, că nu vom dispărea de pe suprafața pământului dacă ne-am deslipt de lumea dimprejurul nostru, nici în urma științelor și a artei noastre, nici în urma lipsei grăului sau a armelor.

Avem convingerea că am dat o importanță prea mare străinătății, suntem convinși că e sănătos pentru noi dacă ne vom ținea pentru multă vreme, și intelectualicește, la distanță față de ce este străin — cu excepția operelor mari străine. Ne simțim — și d-tale și se va întâmpla acelaș lucru — ne simțim mai apropiați de fiecare compatriot al nostru, considerându-l de frate. Am descoperit în mulți oameni, modești la aparență, o bogăție, care ne va prinde mai bine decât toate modele spirituale de jur-împrejur.

Dar tocmai în adâncurile acelea, în cari trăiește poporul, tocmai acolo simțim cum circulează, cum trec dela neam la neam, ape străvechi prin vine întunecate — chiar și între Francezi și Germani. Ar fi o nebunie să nu vrei

piciorușele voastre mărunte, dormiți omizi pântecoase ce-mi istoviți sămăna mea frunză, dormiți paianjeni vicleni, dormiți gănganii mari și mici cu picioare nenumărate, cu ochii tăiați în fațete, cu pieptul acoperit de paveze strălucitoare, cu elitrele colorate; dormiți paseri hrăpărete, ciocănitore războinice... Domnul cu voi. Odihniți-vă în sânul Lui. Dormiți somnul biruitorilor ce vă ocrotește de vânturile nopții... Dormiți pentru a vă deștepta în zări și pregătite la luptă contra mea. Și să nu vă temeți, veți cânta încă imnul războinic fără turburare, dar să știți, voi popor mărunț de gândaci și de paseri, eu voi sămăna tot câmpul din care svâcnește seva vieții, seva care vă nutrește pe voi. Eu vă voi întinde trupul și frunzele mele, ca să trăiți voi din ele, eu voi roti coroana ramurilor mele pentru odihna călătorului ostenit. Și ori cât ați fi de mulți la primăvară, voi înflori din nou și la toamnă mă voi încărcă de roade spre bucuria paserilor și a gândacilor...”

„Dormiți deci în pace!”

După Lovinescu de E. Sibiianu.

să le prețuiești, ori unde ar ieși apele acestea la lumina zilei, numai fiindcă se află granițe între cele două neamuri! Ar fi nebunie să negi puțină că în isvoarele acestea cari curg poate că sunt disolvate metale nobile, cu cari un neam întărește pe celalalt! Nebunie să negi că apele acestea binecuvântate ar putea să fie elixirul de viață al omenirii, sângele omenirii, din care crește ea, ca *întreg*. Isvoarele acestea, cari purced din adâncurile sfinte, nu vom lăsa să se umple de nori, de praful zilei, de spuma zilei, isvoarele acestea *nu le dăm*, cu toate că renunțăm la toate apele de prin canale și la fântânile săritoare, arteziene.

Așa prinde iarăș putere în noi acel: „Și totuș!” Nu vrem să așteptăm până după pace, vrem ca de pe acuma să spună cei cu minte cumpănită celui cu mintea cumpănită, chiar și din țara dușmaniă: ceea ce este bun *comun*, să *păstrăm împreună!* Să *încercăm* cel puțin să păstrăm, putem fi noi oricât de puțini aceia, cari vreau așa ceva! Oricât de modestă fie încercarea noastră, un sămbure de succes se va afla, de sigur, la prima încercare! Căci dacă știm chiar numai atâta: și dincolo sunt oameni, cari vreau acelaș lucru, chiar și constatarea aceasta ne va întări.

O proclamație, un manifest, un discurs și un apel.

În ultimele zile s'au produs patru manifestări — în direcții deosebite — cari denotă o fază nouă pentru desfășurarea conflagrației europene.

În primul loc, a venit proclamația împăratului Germaniei care a anunțat că *Germania este ferm decisă a continua războiul până ce-și va asigura dreptul la viață și o pace onorabilă.*

Au venit apoi, declarațiile făcute de ministerul de externe al Rusiei, care a spus categoric:

„*În momentul de a termina această cuvântare, trebuie să vă spun că, deși după un an de războiu, rezultatul sforțărilor noastre au putut fi privite ca nefiind în proporție cu enormitatea lor, nu trebuie uitat că garanția succesului e în fermitatea și îndârjirea noastră la luptă.*

Pot declara cu deplină asigurare că guvernul rus, strâns unit în această privință cu opiniunea publică, nu se va gândi la pace decât după distrugerea definitivă a dușmanului.

Credincioșii noștri aliați sunt și ei ferm hotărâți să ducă războiul până la capăt.

În fine sunt nevoi cari nu depind de voința noastră și cari decurg în mod fatal de mersul istoric al evenimentelor. Trebuie să ținem socoteală de ele.

Războiul-care ne-a fost impus acum un an, a pus pe tapet niște probleme cari, în Iulie 1914, nu erau decât niște visuri depărtate: acum aceste chestiuni sunt atât de lămurite, încât e de prisos să le arătăm într'un mod mai evident; ele ne cer desfășurarea tuturor forțelor noastre deoarece suntem ținuți în fața întregii Rusii să le realizăm; nu putem să renunțăm la ele și deci, oricari ar fi greutățile trecătoare de suportat, suntem neclintii în hotărârea de a lupta până la victoria desăvârșită; până în triumful nostru final al cauzei drepte”.

În acelaș senz au vorbit și primul ministru și ministrul de războiu al Rusiei.

În al treilea rând vine manifestul lui *sir Grey* arătând vederile dsale în jurul cauzelor și conducerii conflictului pe care atât Marea Britanie cu întregul ei imperiu colonial cât și valoroșii săi aliați sunt hotărâți să-l continue până la izbânda deplină sau până la încheierea unei păci onorabile și trainice, întemeiată pe libertatea popoarelor, iar nu pe militarismul istovitor și asupritor.

În mesaj se mai adaugă să istoria lui Carol al XII-lea și al lui Napoleon se repetă: „*Rusia nu se poate cuceri. Pe de altă parte, aliații nu vor depune armele până ce militarismul german, cu toată influența lui, nu va fi înfrânt*”.

Acestea sunt cele trei manifestări cari denotă starea de spirit a beligeranților și proporțiile apropiate ale conflagrației.

În sfârșit a venit și apelul papei pentru pace, care în actualele împrejurări rămâne o vorbă în vânt.

In jurul unui bloc balcanic.

Demersurile împătritei-înțelegeri la Niș, Atena și Sofia. — Principele moștenitor sârb contra Bulgariei. — O părere rusească.

Aflăm din ziarele bucureștene, că de câteva zile se semnalează din capitalele țărilor balcanice noi demersuri făcute de ambasadorii puterilor ententei, cari au de scop înlăturarea divergențelor existente între statele balcanice și realizarea unui bloc balcanic.

Intru cât vor avea rezultat aceste noi încercări, ne va arăta viitorul apropiat. Deocamdată ziarele statelor balcanice interesate observă o mare rezervă mulțumindu-se să înregistreze aceste demersuri.

Demersurile la Niș.

Despre demersurile făcute zilele trecute la Niș agenția sârbească comunică următoarele:

Reprezentanții Rusiei, Angliei, Italiei și Franței, în scopul de a regula diferendele din Balcani, au făcut Joi un demers colectiv pe lângă președintele consiliului și ministru de externe Pasici și i-au expus punctul lor de vedere. Demersul a avut un caracter cu totul amical și a fost făcut în dorința de a se îndepărta fricțiunile dintre popoarele balcanice, de a se stabili între ele o înțelegere și de a apropia războiul de succesul final.

În urma demersului împătritei înțelegeri s'a ținut Vineri un important consiliu de miniștri sub președinția principelui moștenitor, care a sosit Joi din Kragujevatz.

Ministrul român Filaliti, a vizitat Vineri pe primul ministru Pasici, cu care a conferit timp îndelungat. Pe de altă parte, ministrul bulgar Cea-prasikoff, a vizitat pe Filaliti, iar înainte de consiliul de miniștri Pasici a avut o convorbire cu contele Trubetzkoi. Toate aceste conferințe sunt puse în legătură cu situația actuală.

Se crede de asemenea că, în legătură cu demersul pomenit, la 1 August v. va fi convocată Scupștina.

Demersurile la Atena.

Agenția ateniană comunică, că miniștrii puterilor împătritei înțelegeri au făcut Joi seara un demers colectiv pe lângă d. Gunaris, președintele consiliului și ministru de externe. Acest demers are de scop regularea atacerilor balcanice, ceea ce ar permite să se sperie în putința concursului statelor balcanice la întreprinderea puterilor împătritei înțelegeri.

În privința demersului făcut de împătrita înțelegere ziarele grecești spun că au aflat din sursă diplomatică, că miniștrii înțelegerii au remis dlui Gunaris, o copie după nota trimisă de împătrita înțelegere la Sofia, guvernului bulgar.

Această notă invită Bulgaria, a ieși din neutralitate în favoarea împătritei înțelegeri în schimbul unor concesiuni teritoriale, cari îi vor fi făcute de Serbia și Grecia după război, cari la rândul lor vor primi alte compensații. Scopul acestei note e de a obliga Bulgaria de a-și declara viitoarea ei atitudine. În caz când ea va refuza propunerile împătritei înțelegeri, ea va fi considerată ca inamică și va suporta consecințele.

Miniștrii greci se vor întruni într'un consiliu la Decea. Regele va prezida pentru prima oară dela boala sa acest consiliu. În acest consiliu se va discuta situația politică.

Demersurile la Sofia.

Vineri dimineața, miniștrii plenipotențiar ai puterilor împătritei înțelegeri, acreditați la Sofia, s'au prezentat în corpore dlui Radostavoff, căruia i-au înmănat răspunsul cabinetelor din Paris, Londra, Petrograd și Roma, la nota Bulgariei dela 2 Iunie a. c.

Remiterea acestui răspuns, adusă la cunoștința publică printr'o ediție specială a semioficiosului „Dnevnic”, a produs mare impresie în toate cercurile, dând loc la numeroase comentarii și supozițiuni.

În cercurile guvernamentale din imediatul anturaj al cabinetului, acest răspuns, e interpretat în sensul, că împătrita înțelegere voiește să facă presiuni asupra Bulgariei, pentru a o determina să rupă tratativele angajate cu Turcia, în privința recitificării graniței dinspre Tracia otomană.

Tentativa aceasta — însă după părerea politicianilor bulgari — nu va reuși, d. Radostavoff fiind ferm hotărât a menține aceeași atitudine, binevoitoare față de Turcia.

În ceea ce privește răspunsul pe care Bulgaria îl va da, la noua propunere a împătritei înțelegeri, credința generală este că va fi negativ.

Bulgaria va considera și de astă dată, garanțiile ce i se dau ca nesuficiente și în consecință, va respinge propunerea.

Multi cred, că remiterea răspunsului împătritei înțelegeri la contra-propunerile Bulgariei, e un simplu truc, spre a rupe relațiile diplomatice, pentru ca în urmă să-i facă greutăți.

Principele moștenitor sârb contra Bulgariei.

Semioficiosul bulgar „Dnevnic”, publică în numărul său de Vineri, sub formă de comunicat, următoarele:

„Din sursă absolut autorizată ni se comunică, că actualmente se fac mari presiuni asupra Serbiei, pentru a intra în tratative cu guvernul bulgar, în vederea stabilirii unui acord, în privința neînțelegerilor în litigiu, între ambele țări.

La presiunile Rusiei s'a raliat în ultimul timp atât Anglia cât și Franța.

Cu toate aceste presiuni guvernul sârb sub imboldul principelui moștenitor, care este absolut stăpân pe situațiune, continuă să rămână intransigent, refuzând cu încăpăținare să accepte cea mai mică concesiune Bulgariei.

Refuzul acesta a produs mare neliniște în cercurile rusești.

Astăzi nu mai este un secret pentru nimeni, că însuș țarul Nicolae al Rusiei, e adânc afectat de atitudinea principelui moștenitor Alexandru, exprimându-și chiar nemulțumirea sa, față de curtea regală sârbă.

Mai putem arăta, că unii din miniștrii sârbi, opinează pentru începerea tratativelor cu Bulgaria, dar principele Alexandru și d. Pasici, nici nu voiesc să audă de aceasta”.

O părere rusească.

După o telegramă a ziarului „Tägliche Rundschau” ziarul rusesc „Novole Vremia” publică următoarele:

„În ultimul timp au apărut șvonuri atât în ziarele rusești cât și în cele străine, cari se ocupau de sfârșirile ce le face ministrul bulgar la București, d. Radeff, pentru constituirea unui bloc româno-bulgaro-grec. Mulțumită activității dlui Radeff relațiile între București și Sofia s'au îmbunătățit simțitor în ultimul timp. Aceasta l'a îndemnat pe d. Radeff să-și întindă câmpul de activitate și să plănuiască înfăptuirea unei alianțe româno-bulgaro-greacă. În ce privește România și Bulgaria speranțele dlui Radeff se pot realiza. În schimb încercările diplomației Bulgariei vor întâmpina dificultăți la Grecia. Relațiile între Atena și Sofia sunt prea încordate.

Constituirea unei astfel de triple alianțe balcanice a fost dorită de Germania și se pare că d. Radeff lucrează cu consimțământul Germaniei. Totuși planul său nu va reuși.”

Insemnări pe răboj...

Arad, 10 August.

Primum astăzi dela ministerul comun de război următoarele informațiuni: Intâia:

„Caporaul Ioan Corcian din regimentul armatei teritoriale Nr. 3 s'a anunțat la 10 Mai voluntar să facă recunoașteri spre nordost dela Mahala asupra impedimentelor de sârmă ale dușmanului, le tăie pe aceste înfruntând focul dușman și pătrunse întâiul, aruncând granate, în tranșeele foarte populate. Este de însemnat îndeosebi că numai în urma atitudinii sale îndrăznețe a fost posibilă circularea de trupe. În luptele piept la piept cari au durat întreaga noaptea Corcian a fost primire cei mai bravi”.

Alta:

„Voluntarul Teodor Craina din regimentul 31 s'a anunțat voluntar la un marș de patrulă, pe țărmul Vistulei într'un timp când un batalion al regimentului la poruncă mai înaltă era necesitat să nu se mai poată apăra la Wysoki-kolo în fața Vistulei. Pentru a-și ajunge ținta: se strecură direct până la patrula de ofițeri dușmană aflătoare pe țărmul de dincoace al Vistu-

lei, trase focuri asupra ei și o sili să se retragă pe locuri mlăștinoase zădărniciind orice orientare a dușmanului asupra propriei situații. Rezultatul înaintării sale îndrăznețe l-a confirmat un soldat rus, rănit din patrulă, care prins a comunicat comandantului că patrula consta dintr'un căpitan și patru soldați și trecuseră Vistula pe o luntre pe inserate. Aveau misiunea de a face recunoașteri asupra așezărilor austriace dela Wysokikolo. După alungarea patrului Craina făcu serviciu de post, cu 16 oameni se împotrivi focului de artilerie și infanterie foarte vehement până dimineața la patru ceasuri și a împiedecat orice lămurire a dușmanului în direcția liniei de retragere a batalionului. Prin această atitudine vitejească a înlesnit cu succes retragerea batalionului. (A fost decorat cu medalia de vitejie de argint clasa a II-a)”.

Colonel-generalul Woysch în armatele de sub conducerea căruia au luptat cinci regimente românești la Ivangorod, a primit dela deputatul bucovinean Simionovici președinte al clubului român în reichsratul austriac următoarea telegramă: „ne umple de mândrie recunoștința d-v. față de luptele eroice ale soldaților români”, la care a răspuns în scris:

„Felicitările m'au înveselit mult pentru că fac dovada credinței pe care poporația românească a monarhiei o păstrează, o leagă de Casa domnitoare. Loialitatea adânc înrădăcinată în sufletele românești este semnul prudenței bărbaților politici. Sunt mândru că pot să conduc soldații de asalturi atât de violente împotriva dușmanului comun”.

Trimiterea de bani prizonierilor din Rusia.

— O inițiativă laudabilă a dlui Sava Raicu, directorul „Victoriei”. —

Arad, 10 August 1915.

Suntem informați că d. Sava Raicu, directorul fruntașului nostru institut financiar „Victoria” din Arad, a izbutit să curme o mare calamitate ce apăsa asupra celor de acasă, timp atât de îndelungat. Inițiativa d-sale de a se putea expedea bani prin „Victoria” prizonierilor noștri din Rusia a succes. „Victoria” are legături nemijlocite cu un mare institut financiar din București, deci sumele de bani adresate prizonierilor din Rusia prin „Victoria” și prin institutul bucureștean ajung sigur la destinație.

Deja până astăzi s'au trimis prin „Victoria” prizonierilor din Rusia sume cari trec peste 15 mii coroane.

Stim câtă nesigurantă oarbă neliniștea sufletele celor de acasă de câte ori voiau să aline suferințele prizonierilor, deci inițiativa încoronată de succes a dlui Sava Raicu are darul de a spulbera orice neliniște. Trimiterea banilor se face cu totul gratuit. Lumea românească este datoare cu recunoștință pentru serviciul atât de prețios pe care i-l face fruntașul nostru institut de bani „Victoria”.

Felicităm și noi pe d. Sava Raicu, zelosul director, pentru acest succes.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 9 August. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rusec: Pe dușmanul ce s'a retras de pe linia Vistulei, îl urmărim. Forțele austro-ungare și germane, au trecut deja ieri între linia ferată Ivangorod-Lukow și localitatea Gavrolia, în direcția spre est. Pe drumul de țară Vansovia-Lublin, am curățit de dușman la Ivangorod țărmul stâng al Wieprului și țărmul drept al Vistulei. Trupele noastre au trecut peste Wiepr în direcția spre nordost și nord. Toate semnele de pe câmpul de luptă dela Lubartow și Mlechow dovedesc, că dușmanul s'a refugiat în mare fugă.

Numărul prizonierilor ruși căzuți în captivitate la armata arhiducelui Iosif Ferdinand a sporit la 8000. Intre Wieprz și Bug lupta continuă. La Nistru, în sus de Uscieck trupele noastre i-a respins pe Ruși în mai multe puncte, capturând peste 1100 Ruși și 5 mitraliere.

Pe frontul italian: Partea de sud a platoului Dobrodo a stat ieri într-un foc violent de artilerie, la care artileria noastră a răspuns cu succes. În regiunea Plava activitatea artileriei a fost deasemenea mai vie. Incercarea unei infanterii dușmane mai slabe, de a pătrunde în pozițiile noastre dela Zagora, a dat greș. La granița Carintiei detașamente mai mici ale dușmanului au atacat fără succes. În fața pozițiilor noastre dela pasul Bladner dușmanul a lăsat peste 100 morți. În regiunea de graniță din Tirol o patrulă de a noastră a respins pe Cresta biana (regiunea Crystallo) o jumătate companie inamică, pricinindu-i pierderi simțitoare, fără ca să fi pierdut vre-un om. La apus de Daone, pe Lavanech în noaptea spre 6 August a avut loc o vie luptă de artilerie în care însă trupele noastre n-au luat parte.

Berlin, 9 August. — Se comunică dela marele cartier principal:

Pe frontul occidental: În zori s'a desfășurat o luptă lângă Hooge, la ost de Ypern. În Argonni au dat greș atacurile Francezilor. Aeroplanele noastre de război au împușcat ieri câte un aeroplan francez la Dammerskirch și Schwarzenesse, iar azi dimineață lângă Ypern, Gondreauge și Harbouly. Cele din urmă două aeroplanele aparțineau escadrei, care aruncase anterior bombe asupra orașului deschis Saarbrücken, care se găsește în afară de teritoriul de război și deși, de sine înțeles, n'au pricinuit nici o pagubă militară, totuș au omorât 8 cetățeni pașnici, pe 26 i-au rănit grav, iar pe alții mulți ușor.

Pe frontul oriental: Trupele cari atacă Kowno au înaintat și mai aproape de cetate. Am capturat 430 Ruși, între cari 3 ofițeri și 8 mitraliere. Ne-am apropiat mereu în lupte violente spre frontul de nord și nord-est al Lomzei. Am capturat 3 ofițeri, 1400 soldați, 7 mitraliere și un automobil blindat. La sud de Lomza am ajuns până la drumul ce duce la Osorow. Am trecut de drumul Ostrow-Wiskow și i-am respins pe Rușii cari mai opuneau în unele puncte o rezistență viguroasă. Nowogeorgiewskul l-am împresurat și din spre ost între Narew și Vistula. În fața cu Varșovia am ocupat Praga. Trupele noastre mențin încă din Varșovia mai departe spre est. Am capturat câteva mii de Ruși.

Pe frontul sudoriental: Armata generalului Woyrsch urmărindu-l pe dușman a trecut peste drumul de țară Garwolin-Ryki. Aripa stângă a armatei maresăului Mackensen i-a împins pe Ruși peste Wieprz, iar aripa dreaptă se apropie de linia Ostrow-Hansk-Uchriski, de lângă Bug.

Ocuparea insulelor Mitilene și Samos de către Englezi.

Salonic. — În urma comunicării făcută guvernului grecesc de către guvernul englez, aliații au început să transporte și să debarce trupe în insulele Mitilene și Samos. Astfel la Telepis, în insula Mitilene, au sosit două vase de transport pline de trupe anglo-franceze.

Un transatlantic având pe bord 3000 de soldați a sosit în portul Calamida. La Molibos au sosit 15 transporturi. Insula Samos a fost de asemenea ocupată în întregime. Birourile telegrafice din ambele insule au fost deja ocupate de către Anglo-Francezi.

Din Canea (Creta) se telegrafiază că un contratorpilor francez a sosit la Suda, din acea insulă. Se așteaptă și ocuparea acestui port grecesc de către trupele anglo-franceze. Ocuparea insulelor de mai sus au produs o grozav de mare consternare în opinia publică grecească.

Cruppi despre chestia sârbo-bulgară.

Sofia. — Colaboratorului „Mir” i s'a dat prilej să vorbească cu fostul ministru francez Cruppi, care i-a declarat că a vorbit în Niș cu moștenitorul și primul ministru Serbiei și ține de probabil, că chestia sârbo-bulgară se poate rezolva cu bunăvoință pe cale pașnică.

O brigadă engleză în armata sârbească.

Hamburg. — „Fremdenblatt” primește dela corespondentul său din New-York știrea, că

după vestile lansate de antantă o întregă brigadă engleză s'a încorporat în armata sârbească. Englezii conduși de generalul de brigadă Troubridge au debarcat la Dulcigno aducând cu ei multă muniție și aeroplan. Invingând mari greutatea ei au străbătut până în Serbia și acum sunt în tabără la Semendria. Aviatorii lor au și început o vie activitate pe câmpul de război dela sud.

Consiliu de miniștri român.

București. — Un consiliu de miniștri s'a ținut Vineri dimineață la d. Ionel Brătianu. După cercetarea ultimelor noutăți de pe câmpul de război, dñii miniștri au discutat din nou în mod amănunțit asupra chestiunii exportului de cereale.

Inainte de a se lua în discuțiune această chestie, d. președinte al consiliului a expus situațiunea diplomatică a țării și acțiunea întreprinsă pe lângă diplomații statelor balcanice de puterile celor două grupări europene.

Discuțiunea asupra transportării și exportării cerealelor a continuat până la orele 12 jum.

La orele 5 d. a. tot la d. I. Brătianu a avut loc un nou consiliu care a durat două ore.

În acest consiliu s'a reluat în discuțiune chestiunea privitoare la organizarea transporturilor cerealelor în vederea exportului. În vederea stabilirii unui acord cu privire la transportarea peste graniță a cerealelor române, d. ministru de finanțe a delegat pe un funcționar superior din serviciul vamal să ia înțelegere cu autoritățile ungurești. Aceasta în ce privește transportul cu căruțele. Reglementându-se pe deoparte această latură a chestiunii, iar pe de altă parte înlesnindu-se mijloacele generale de transport, se crede că în curând se va ajunge la puțința de a se exporta cerealele pe o scară mult mai întinsă satisfăcându-se astfel o nevoie simțită. Discuțiunea va continua într'un viitor consiliu.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 10 August 1915.

D. profesor Dr. Ștefan Pop, originar din Blaj, absolvent al gimnaziului de aci, și de mai mulți ani în București ales ca profesor la liceul francez Sf. Sava, a fost numit director definitiv al liceului. Felicitări.

Știri din România. M. S. regina Maria a sosit Duminecă dimineața la mănăstirea Horezu unde va rămânea până Marți.

— La Constanța s'a înființat un muzeu de antichități pus la dispoziția publicului, în care au fost depozitate toate obiectele antice găsite în Dobrogea.

— Dna Ana Spiru Haret a donat școlai primare de băeți Nr. 6 din Galați 1400 volume, destinate a pune bază bibliotecii populare Spiru C. Haret din localitate.

— Membrii Acțiunii Naționale s'au întrunit Luni la d. prof. Dr. Cantacuzino.

Un sergent-major român avansat la gradul de sublocotenent. Ștefan Căldăruș, originar din Suceava, fost meseriaș servește la oaste de 8 ani, a devenit sergent-major și a fost decorat pentru vitejie în două rânduri cu medalia militară. Luna aceasta a fost avansat la gradul de sublocotenent la regimentul 41 și e de prezent comandant al companiei a patra. Felicitările noastre bravului Român!

CONCENTRĂRILE ÎN ROMÂNIA. Ni se comunică din București: Ordinele de chemarea rezerviștilor și a complectasiilor vor fi lansate, prin biourile de mobilizare, pe ziua de 28 Iulie v.

Rezerviștii și complectasiile chemați în prima serie vor trebui să se prezinte pe ziua de 3 August v.

Concentrarea acestei prime serii va dura până la 23 August v. inclusiv.

Rezerviștii — după cum am anunțat — vor fi chemați pe batalioane, formând contingentele 1897—1907.

La concentrările cari încep la 3 August v., în trei serii, nu vor fi chemați:

- toți complectasiile și rezerviștii cari au mai fost concentrați în cursul anului 1915.
- specialitățile cari au mai fost concentrate.
- coloanele de munițiuni.
- elementele cari aparțin părții secundare.
- dispensații, scutiții și reformatii recrutați din nou în primăvara curentă.

Toți aceștia, în categoriile citate mai sus, nu vor fi chemați la aceste concentrări.

Ultima oră.

LUPTE VICTORIOASE LA FRONTIERA BASARABIEI.

Budapesta. — Se comunică dela cartierul presei: armata arhiducelui Iosif Ferdinand îi împinge pe Ruși, fără cruțare, îndărăpt. La Lubartow, Rușii s'au văzut siliți să părăsească câmpul de luptă în cea mai mare panică. Trupele rusești ce se retrag și trenul lor sunt siliți să ia o direcție, în care se găsesc alte trupe rusești tot în retragere.

La frontiera Basarabiei landwehrul austriac și-a eluat față de Ruși pozițiuni importante. Au făcut un mare număr de prizonieri și au capturat o considerabilă cantitate de munițiune.

O CONFERINȚĂ A ȚĂRILOR NEUTRE.

Sofia. — După inițiativa Statelor-Unite se proiectează convocarea unei conferințe a țărilor neutre cu participarea Bulgariei.

EVREII DIN ROMÂNIA TRANSPORTAȚI ÎN INTERIORUL ȚĂRII.

Berlin. — „Baseler Nachrichten” scrie că guvernul român a ordonat ca evreii din ținuturile dela frontiera țării să fie transportați în interiorul țării. Guvernul român motivează această dispoziție cu norme militare.

TRANSITUL DE MUNIȚIUNI PRIN ROMÂNIA.

București. — Semioficios se anunță: Un ziar din capitală anunță că în urma intervenției prințului de Hohenzoln s'ar permite transitul de muniții pentru Germania. Actul acesta care constă pe lângă o imposibilitate și o infamie nu poate fi pus la cale cu nici un preț de către guvernul nostru. Căci nu se poate admite că sub masca neutralității guvernul să săvârșească fapta aceasta care ar constitui un grav act de felonie. Transitul de muniții nu s'ar putea admite decât atunci când România ar merge alături cu puterile centrale, ceea ce, după cum se știe, nu este hotărât azi.

FOSTUL MINISTRU FRANCEZ CRUPPI LA BUCUREȘTI.

București. — D. Cruppi fost ministru de externe francez, sosește zilele acestea în București, venind din Niș.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

Aviz către abonații restanțieri.

Rugăm cu stăruință pe toți acei abonați a căror abonament le-a expirat deja, și cari din acest prilej au primit avizul nostru dimpreună cu mandatul postal, — să binevoiască a și-l achita fără întârziere, trimițându-ne abonamentul pe sem. II sau cvartalul III a. c.

Celor ce nu vor să fie seamă de desele noastre rugăminți, le vom sista expediarea, începând cu proximal Nr.

ADMINISTRAȚIA ZIARULUI.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Au plătit în abonament următorii: D. Petru Cațaveiu, Rodbav 7 cor. până la 30 Sept. a. c.; D. Constantin Suci, Homokos 2.40 cor. până la 7 Sept. a. c.; D. Vasile Groza, Arăneag 7 cor. până la 30 Sept. a. c.; D. Ilie Lucuția, Șebiș 7 cor. până la 30 Sept. a. c.; D. Terentiu Popa, Rieni 14 cor. până la 31 Dec. a. c.; D. Vasile Spătariu, Armeni 10 cor. până la 30 Sept. a. c.; D. Ioan Stolojan, Sasca 4 cor. până la 15 Sept. a. c.